

ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*

ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน**

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรจำแนกการตัดสินใจการเลือกสาขาวิชาของนิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน, การวิจัยการศึกษา, การวัดผลการศึกษา, การบริหารการศึกษา และเทคโนโลยีการศึกษา จากศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดอุดรธานี, ศรีสะเกษ, สกลนคร, กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม จำนวน 276 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกตามวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวม ตั้งแต่ .268 ถึง .786 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ) มีค่าความเชื่อมั่นตามวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) เท่ากับ .909 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) แบบ Stepwise Method

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียน และไม่เรียนในสาขาหลักสูตรและการสอนมีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (Age), ความท้าทายและเป็นที่ยอมรับของสาขา (X7) และค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น (X21)
2. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียน และไม่เรียนในสาขาการวิจัยการศึกษาและสาขาการวัดผล การศึกษามีจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (Age), โอกาสในการจบตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร (X13), ความท้าทาย และเป็นที่ยอมรับของสาขา (X7), รายได้ต่อเดือนของครอบครัว (Income), จำนวนมหาบัณฑิตที่สำเร็จในแต่ละปี (X23)
3. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียน และไม่เรียนในสาขาการบริหารการศึกษา มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ โอกาสในการจบตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร (X13), โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน (X12) และค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น (X21)
4. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนและไม่เรียนในสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน (X12), ประโยชน์ที่จะนำองค์ความรู้จากสาขาไปใช้ (X25) และ รายได้ต่อเดือนของครอบครัว (Income)

คำสำคัญ: ปัจจัยจำแนก, การตัดสินใจ, การเลือกสาขาวิชา

* บทความวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, E-mail : songsak001@hotmail.com

Discriminating Factors to Decision Making for Study of Master degree students

Faculty of Education, Mahasarakham University*

Songsak Phuseeorn**

Abstract

The aim of this study is analyze the discriminating factors to decision making for study of Master degree students, Faculty of Education, Mahasarakham University. The Samples are 276 Master degree students from the major of Curriculum and Instruction, Educational Research, Educational Measurement, Educational Administration and Educational Technology from Udonthani, Srisaket, Sakonakorn, Kalasin and Mahasarakham Campus. The research instrument is 5 level rating Scale, The quality about item discrimination (Item Total Correlation) are from .268 - .786 (statistical significance at .05 level every items) and Reliability (α -Coefficient) equal to .909. Data analysis by Frequencies, Percentage, Mean, Standard Deviation and Discriminant analysis (Stepwise Method)

The results were as follow:

1. The factors that discriminate to decision making to study in Curriculum and Instruction major are Age, Major Acceptance and Challenge (X7) and Cost (X21).
2. The factors that discriminate to decision making to study in Educational Research and Educational Measurement major are Age, Opportunity for Graduate on time (X13), Major Acceptance and Challenge (X7), Family income(Income) and Amount of Graduation per year (X23).
3. The factors that discriminate to decision making to study in Educational Administration major are Opportunity for Graduate on time (X13), Opportunity for get a promotion (X12) and Cost (X21).
4. The factors that discriminate to decision making to study in Educational Technology major are Opportunity for get a promotion (X12), Advantage for Knowledge Application (X25) and Family Income (Income).

Keywords: Discriminating Factor, Decision Making, Major Choosing

*Research Articles Faculty of Education, Mahasarakham University

** Assistant Professor in Faculty of Education, Mahasarakham University, E-mail : songsak001@hotmail.com

บทนำ

คณะศึกษาศาสตร์ เป็นคณะแรกของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และได้มีการพัฒนาจากอดีตถึงปัจจุบันมาเป็นลำดับ โดยมีพันธกิจในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ทั้งทางวิชาการ วิชาชีพ ทักษะชีวิต คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อนำไปสู่การมีงานทำและความเป็นเลิศในระดับสากล ดำเนินการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมการบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และอนุรักษ์ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2549) ในปัจจุบันคณะศึกษาศาสตร์ประกอบด้วยภาควิชา จำนวน 6 ภาควิชา คือ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน และภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยในแต่ละภาควิชาได้เปิดทำการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมีทั้งหมดรวม 8 หลักสูตร ได้แก่ การบริหารการศึกษา, การวัดผลการศึกษา, การวิจัยการศึกษา, หลักสูตรและการสอน, เทคโนโลยีการศึกษา, การจัดการกีฬาและสุขภาพ, จิตวิทยาการศึกษา, และจิตวิทยาการให้คำปรึกษา โดยเปิดทำการสอนทั้งระบบปกติและระบบพิเศษในศูนย์มหาสารคามและศูนย์ต่างจังหวัด

จากผลการดำเนินงาน พบว่า มีเพียงไม่กี่หลักสูตรที่มีนิสิตสนใจเข้าศึกษา บางหลักสูตรไม่ได้เปิดทำการสอนมาเป็นเวลานาน บางศูนย์เปิดทำการสอนเพียงหลักสูตรเดียว เป็นต้น ทำให้มีปัญหาในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในส่วนของงบลงทุน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยจำแนกการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา ของนิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่ามีตัวแปรใดที่สามารถจำแนกหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่จะเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ในการวางแผน กำหนดนโยบาย ส่งเสริมและตอบสนองความต้องการของผู้ประสงค์เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ในสาขาต่างๆ ของคณะศึกษาศาสตร์ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจำแนกการตัดสินใจการเลือกสาขาวิชา ของนิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ระบบพิเศษ ศูนย์มหาสารคามและศูนย์ต่างจังหวัด จำนวน 276 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา จำแนกเป็น ดังนี้

2.1 ตัวแปรจำแนก จำนวน 28 ตัวแปร ได้แก่

- 1) ความมีชื่อเสียงของสาขาวิชา
- 2) คุณภาพของคณาจารย์ประจำสาขาวิชา
- 3) ความสำเร็จของมหาวิทยาลัยที่เป็นศิษย์เก่า
- 4) ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จในระดับปริญญาตรี
- 5) ตรงกับความถนัดและความสนใจ
- 6) ความคาดหวังและการสนับสนุนจากผู้ปกครอง
- 7) เป็นสาขาที่มีความท้าทายและเป็นที่ยอมรับ
- 8) ค่านิยมของสังคม
- 9) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- 10) การชักชวนของเพื่อน
- 11) การแนะนำจากผู้บังคับบัญชา
- 12) โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน
- 13) โอกาสในการจบตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร
- 14) การมีกิจกรรมพิเศษ เช่น ศึกษาดูงานต่างประเทศ
- 15) รองรับเมื่อสำเร็จการศึกษา
- 16) ความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการเรียนสาขานี้
- 17) ทักษะภาษาอังกฤษ
- 18) จำนวนนิสิตที่เปิดรับ/อัตราการแข่งขัน
- 19) แหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสาขา
- 20) อาชีพของบิดา/มารดา
- 21) ค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น
- 22) เนื้อหาของสาขาที่เลือกไม่ยากจนเกินไป
- 23) จำนวนมหาวิทยาลัยที่สำเร็จในแต่ละปี
- 24) คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา
- 25) ประโยชน์ที่จะนำองค์ความรู้จากสาขาไปใช้
- 26) อายุ

27) ประสบการณ์ในการทำงาน

28) รายได้ต่อเดือนของครอบครัว

2.2 ตัวแปรตามได้แก่ การตัดสินใจเลือกเรียนสาขา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) เลือกเรียนสาขานั้น ๆ

2) ไม่เลือกเรียนสาขานั้น ๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 และ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ระบบพิเศษ จำนวน 276 คน จากศูนย์อุดรธานี, ศรีสะเกษ, สกลนคร, กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stages random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาวิชา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกตามวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ตั้งแต่ .268 ถึง .786 (มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ) มีค่าความเชื่อมั่นตามวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) เท่ากับ .909

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งการเก็บรวบรวมด้วยตนเองและเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis: DA) ด้วยวิธี Stepwise method

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ความถี่, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, และการวิเคราะห์จำแนกประเภท

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนและไม่เรียนในสาขาหลักสูตรและการสอนมีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (Age), ความท้าทายและเป็นที่ยอมรับของสาขา (X7) และค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น (X21) โดยเขียนในรูปของสมการคะแนนดิบ, คะแนนมาตรฐาน และค่ากลางของกลุ่ม ดังนี้

สมการจำแนกในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -.282 -.988X7 + .482X21 + .077 \text{ Age}$$

สมการจำแนกในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy' = .706Z_{\text{Age}} - .636Z_{X7} + .444Z_{X21}$$

ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนสาขาหลักสูตรและการสอน เท่ากับ .846

ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เรียนสาขาหลักสูตรและการสอน เท่ากับ -.302

2. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนและไม่เรียนในสาขาการวิจัยการศึกษา และสาขาการพัฒนการศึกษา มีจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (Age), โอกาสในการจับตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร (X13), ความท้าทายและเป็นที่ยอมรับของสาขา (X7), รายได้ต่อเดือนของครอบครัว (Income), จำนวนมหัศจรรย์ที่สำเร็จในแต่ละปี (X23) โดยเขียนในรูปของสมการคะแนนดิบ, คะแนนมาตรฐาน และค่ากลางของกลุ่ม ดังนี้

สมการจำแนกในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -2.453 -.771X7 + .682X13 + .382X23 + .065\text{age} - .001\text{Income}$$

สมการจำแนกในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy' = .593Z_{\text{Age}} + .579Z_{X13} - .504Z_{X7} - .318Z_{\text{income}} + .314Z_{X23}$$

ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนสาขาการวิจัย/สาขาการพัฒนการศึกษา เท่ากับ -1.055

ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เรียนสาขาการวิจัย/สาขาการพัฒนการศึกษา เท่ากับ .464

3. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนและไม่เรียนในสาขาการบริหารการศึกษามีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ โอกาสในการจับตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร (X13), โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน (X12) และค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น (X21) โดยเขียนในรูปของสมการคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน และค่ากลางของกลุ่ม ดังนี้

สมการจำแนกในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = -3.959 + .985X13 + .472X12 - .438X21$$

สมการจำแนกในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy' = .838Z_{X13} + .476Z_{X12} - .409Z_{X21}$$

ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนสาขาการบริหารการศึกษา เท่ากับ .640

ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เรียนสาขาการบริหารการศึกษา เท่ากับ -.365

4. ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนและไม่เรียนในสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน (X12), ประโยชน์ที่จะนำองค์ความรู้จากสาขาไปใช้ (X25) และรายได้ต่อเดือนของครอบครัว (Income) โดยเขียนในรูปของสมการคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน และค่ากลางของกลุ่ม ดังนี้

สมการจำแนกในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.494 - 1.261X_{25} + .806X_{12} + .001Income$$

สมการจำแนกในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Zy' = .833Z_{X12} -.780Z_{X25} + .645Z_{income}$$

ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนสาขาเทคโนโลยีการศึกษา เท่ากับ -1.371

ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เรียนสาขาเทคโนโลยีการศึกษา เท่ากับ .101

อภิปรายผล

1. สาขาหลักสูตรและการสอน จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนและไม่เรียนในสาขาหลักสูตรและการสอนมีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (Age), ความท้าทายและเป็นที่ยอมรับของสาขา (X7) และค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น (X21) ซึ่งสอดคล้องกับ Chapman (1981) ที่กล่าวว่า การเลือกมหาวิทยาลัยที่ศึกษา นิสิตจะเลือกมหาวิทยาลัยที่ตนปรารถนา โดยการพิจารณาปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ภูมิหลังของตน คุณลักษณะ ของตนเองรวมถึงครอบครัว และคุณลักษณะของมหาวิทยาลัย และจากผลการศึกษา พบว่า ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนสาขาหลักสูตรและการสอน เท่ากับ .846 ส่วนค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เรียนสาขาหลักสูตรและการสอน เท่ากับ -.302 เมื่อพิจารณาที่ค่าน้ำหนักของปัจจัยในสมการจำแนก พบว่า ปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักเป็นบวก ได้แก่ อายุและค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น นั้นหมายความว่า ผู้ที่มีอายุมากมีแนวโน้มจะเลือกเรียนสาขาหลักสูตรและการสอนมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อย และผู้ที่ตัดสินใจเรียน โดยคำนึงถึงค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่นมีแนวโน้มจะเลือกเรียนสาขาหลักสูตรและการสอนมากกว่ากลุ่มที่คิดว่า ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการเลือกเรียนสาขาต่างๆ ส่วนปัจจัยด้านความท้าทายและเป็นที่ยอมรับของสาขา มีค่าน้ำหนักเป็นลบ นั้นหมายความว่า ผู้ที่เลือกเรียนสาขาหลักสูตรและการสอน

ส่วนใหญ่เห็นว่าความท้าทายและเป็นที่ยอมรับของสาขาไม่ใช่ปัจจัยสำคัญต่อการเลือกเรียนสาขาดังกล่าว แสดงว่ากลุ่มที่เลือกเรียนในสาขาวิชาที่มีความท้าทายมักจะเลือกเรียนในสาขาหลักสูตรและการสอน

2. สาขาการวิจัยการศึกษาและสาขาการวัดผลการศึกษา จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนและไม่เรียนในสาขาการวิจัยการศึกษา และสาขาการวัดผลการศึกษามีจำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (Age), โอกาสในการจบตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร (X13), สาขาที่มีความท้าทายและเป็นที่ยอมรับ (X7), รายได้ต่อเดือนของครอบครัว (Income) จำนวนมหาบัณฑิตที่สำเร็จในแต่ละปี (X23) ซึ่งค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนสาขาการวิจัยการศึกษา และสาขาการวัดผลการศึกษา เท่ากับ -1.055 ส่วนค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เรียนสาขาการวิจัยการศึกษาและสาขาการวัดผลการศึกษา เท่ากับ .464 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากค่าน้ำหนักในสมการแล้ว พบว่า ปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักเป็นบวก ได้แก่ อายุ, โอกาสในการจบตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร และจำนวนมหาบัณฑิตที่สำเร็จในแต่ละปี หมายความว่า กลุ่มที่ไม่เลือกเรียนสาขาการวิจัยการศึกษาและการวัดผลการศึกษา มักเป็นกลุ่มคนที่มีอายุน้อย, คำนึงถึงเรื่องโอกาสการจบตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด และมักพิจารณาจากจำนวนมหาบัณฑิตที่สำเร็จในแต่ละปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถิติที่ผ่านมาจำนวนมหาบัณฑิตสาขาการวิจัยการศึกษาและการวัดผลการศึกษาค่อนข้างจะมีสัดส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับบางสาขา ทำให้ผู้ที่มีความต้องการที่จะจบในเวลาที่กำหนด จึงตัดสินใจไม่เลือกเรียนสาขาดังกล่าว เพราะอาจคิดว่ามีความยากในการสำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Shmanske (2002) ที่นำเสนอแนวคิดที่ว่า เมื่อมหาวิทยาลัยมีการจัดหลักสูตรที่ยากทั้งในระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาจะเกิดผลกระทบให้มีจำนวนนิสิตลดลง ทำให้เกิดความกังวลและสามารถนำไปสู่ความกดดันในการยกเลิกหลักสูตรที่ยากในอนาคตได้

3. สาขาการบริหารการศึกษา จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนและไม่เรียนในสาขาการบริหารการศึกษามีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ โอกาสในการจบตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร (X13), โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน (X12) และค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น (X21) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Litten (1982) ที่ได้นำเสนอโมเดลกระบวนการเลือกมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิต โดยความต้องการผลประโยชน์ การวางแผนอาชีพ และค่าธรรมเนียมในการศึกษาก็เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกมหาวิทยาลัยที่จะศึกษา และจากผลการวิจัยที่พบว่า ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนสาขาการบริหารการศึกษา เท่ากับ .640 ส่วนค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เรียนสาขาการบริหารการศึกษา เท่ากับ -.365 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักของสมการจำแนกแล้วพบว่า ปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักเป็นบวก ได้แก่ โอกาสในการจบตามเวลาที่กำหนดในหลักสูตร (X13), โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน (X12) นั้นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่ตัดสินใจเลือกเรียนสาขาการบริหารการศึกษามักจะพิจารณาใน 2 ปัจจัยนี้เป็นหลัก ส่วนปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักเป็นลบ ได้แก่

ค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าใช้จ่ายอื่น ซึ่งกลุ่มที่ตัดสินใจโดยคำนึงถึงประเด็นนี้มักไม่เลือกเรียนสาขาการบริหารการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนในสาขาการบริหารการศึกษาส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครูที่มีความประสงค์จะประกอบอาชีพผู้บริหารในอนาคต โดยกฎหมายได้กำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิทางการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ทำให้กลุ่มที่ต้องการที่จะเลื่อนตำแหน่งงาน โดยเฉพาะผู้บริหารการศึกษา มีความต้องการในการเรียนสาขาดังกล่าว

4. สาขาเทคโนโลยีการศึกษา จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนและไม่เรียนในสาขาเทคโนโลยีการศึกษามีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ โอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน (X12), ประโยชน์ที่จะนำองค์ความรู้จากสาขาไปใช้ (X25) และรายได้ต่อเดือนของครอบครัว (Income) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Targonski (2000) ที่ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยการเลือกมหาวิทยาลัยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ในจำนวนนั้น ได้แก่ วางเป้าหมายในการศึกษาและอาชีพ และการนำความรู้ไปใช้หลังจากสำเร็จการศึกษาและนอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ McLanahan & Sandefur (1994) ที่พบว่าครอบครัวที่สมบูรณ์ หลายๆ เรื่อง เช่น การมีรายได้ที่เพียงพอ จะจัดหาปัจจัยพื้นฐานทางสังคมที่สำคัญให้กับนิสิต ทำให้นิสิตสมัครเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากผลการวิจัยที่พบว่า ค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจเรียนสาขาเทคโนโลยีการศึกษา เท่ากับ -1.371 ส่วนค่ากลางของกลุ่มที่ตัดสินใจไม่เรียนสาขาเทคโนโลยีการศึกษา เท่ากับ .101 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักของปัจจัยที่มีค่าเป็นลบ ได้แก่ ประโยชน์ที่จะนำองค์ความรู้จากสาขาไปใช้ (X25) นั้นหมายความว่าบุคคลที่ตัดสินใจเลือกเรียนสาขาเทคโนโลยีมักจะคำนึงถึงประโยชน์ที่จะนำองค์ความรู้จากสาขาไปใช้เป็นหลัก ส่วนกลุ่มคนที่ไม่เลือกเรียนสาขาเทคโนโลยีการศึกษามักจะเป็นกลุ่มที่มีรายได้สูงและคำนึงถึงโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนสาขามักจะเน้นการปฏิบัติหรือนักเทคนิคที่มีความต้องการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในงานอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ควรจะดำเนินการ ดังนี้

1.1 การประชาสัมพันธ์ต้องเชื่อมโยงสู่การนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพหรือประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ที่มีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม

1.2 การประชาสัมพันธ์อาจารย์ผู้สอนในแต่ละหลักสูตรควรมีรายละเอียดของผลงานอาจารย์แต่ละท่าน หรือรางวัลที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ที่จะทำให้อาจารย์เกิดความเชื่อถือในศักยภาพของอาจารย์

1.3 ต้องบรรยายให้เห็นภาพที่ชัดเจนของแต่ละสาขา เอกลักษณ์หรือจุดเด่นของแต่ละสาขา
คืออะไร จะต้องสื่อถึงกลุ่มผู้สมัครให้ได้

1.4 ควรมีการยกตัวอย่างศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ อันเป็นผลผลิตมาจากแต่ละหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะในแต่ละหลักสูตร

2.1 ผู้สมัครในสาขาหลักสูตรและการสอนส่วนใหญ่มีอายุมาก ควรจะคิดหากลยุทธ์ในการ
กระตุ้นให้บุคคลากรในวัยเริ่มต้นการทำงานได้เข้ามาศึกษาด้วย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มคน
ที่มีความแตกต่างกัน

2.2 สาขาการวิจัยการศึกษาและสาขาการวัดผลการศึกษาควรจะดำเนินการปรับเปลี่ยนวิธีการที่จะ
ทำให้นิสิตสามารถจบได้ตามที่หลักสูตรกำหนดโดยไม่ลดคุณภาพและมาตรฐานเดิม

2.3 สาขาการบริหารการศึกษา ควรจะสร้างภาพลักษณ์ที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมต่างๆ
ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและคิดหากลยุทธ์ที่จะควบคุมคุณภาพของมหาวิทยาลัยที่มีจำนวนมาก

2.4 สาขาเทคโนโลยีการศึกษา ควรมุ่งเน้นการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์
ในสถานการณ์จริง

เอกสารอ้างอิง

Chapman, D. (1981). A Model of Student College Choice. *The Journal of Higher Education*
64(5), 492-500.

Litten, L. H. (1982). Different Strokes in the Applicant Pool Some Refinements in a Model
of Student College Choice. *Journal of Higher Education* 53(4), 383-402.

McLanahan, S. & Sandefur, G. (1994). *Growing Up with a Single Parent: What Hurts, What Helps*.
Cambridge, MA: Harvard University Press.

Shmanske, S. (2002). Enrollment and Curriculum: A Laffer Curve Analysis. *The Journal of*
Economic Education 33 (1), 73-82.

Targonski, R. (2000). *If You Want to Study in The United States: Graduate Studies*. Washington DC:
Bureau of Educational and Cultural Affair.
